

Meest gestelde vragen met antwoorden bij het protocol

‘Kerkelijk leven op anderhalvemeter’

Tot hoe lang is het protocol geldig? Het protocol is tot nader order van kracht. Wanneer er wijzigingen zijn, worden deze direct bekend gemaakt. Dit geldt als er stappen vooruit kunnen worden gezet, maar ook wanneer er stappen terug moeten worden gedaan in verband met het coronavirus.

Vieren met dertig personen, is dat inclusief of exclusief bedienaren? Vrijdagmiddag 29 mei is bekend gemaakt dat dit exclusief bedienaren is. Zie ook dit [communiqué op de site van de Rijksoverheid](#). Als er vanaf 1 juli honderd mensen aanwezig mogen zijn bij een viering, is dat ook exclusief bedienaren.

Overigens is het goed om te weten dat de kerken voortdurend in gesprek zijn met de Minister van Justitie en Veiligheid, die ook de Minister van Eredienst is, via het Interkerkelijk Contact In Overheidszaken (CIO). In dit overleg worden dit soort kwesties besproken en het CIO komt daarin op voor het belang van alle kerkgenootschappen, waaronder de Rooms-Katholieke Kerk.

Waarom moet de doop worden uitgesteld? Dit is toch een heilsnoodzakelijk sacrament? De doop van baby's en volwassenen in goede gezondheid wordt uitgesteld totdat deze veilig kan plaatsvinden. Bij levensgevaar kan altijd de nooddoop worden toegediend. Omdat het doopsel een heilsnoodzakelijk sacrament is en er momenteel geen zicht is op wanneer het gevaar van besmetting voorbij is, kan toch besloten worden tot het dopen, omdat men het kind niet voor lange tijd de genade van het doopsel wil onthouden. Als dat besluit door de ouders in geweten en met instemming van de bedienaar genomen is, dan moet het doopsel zo veilig mogelijk worden toegediend, dat wil zeggen met inachtneming van alle veiligheidsmaatregelen (aanwezigen zo mogelijk beperken tot leden van hetzelfde gezin, liturgische dialoog op minstens 1,5 meter, zalving via geprepareerd wattenstaafje, vers water zegenen en niet bewaren enzovoort).

Waarom mogen er geen processies worden gehouden? Een processie is vergelijkbaar met een publiek evenement, waarvoor een vergunning vereist is; deze zijn niet toegestaan tot september.

Waarom bij het kruisteken het lichaam niet aanraken? Het kruisteken begint op het voorhoofd. Het virus kan zich op het gehele gezicht bevinden. Raak daarom het hoofd en voor de zekerheid ook het lichaam niet aan als u het kruisteken maakt.

Is het wel eerbiedig om de hostie uit te reiken met een pincet of speciaal schepje? Ja, dit is een liturgisch verantwoorde en eerbiedige manier van uitreiken. Het eucharistisch pincet heeft een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van de Kerk bij het voorkomen van besmetting en gezondheidsproblemen in tijden van pest, lepra en epidemieën. Een liturgisch geschikt pincet of speciaal schepje kan bijvoorbeeld via internet bij verschillende leveranciers in binnen- en buitenland worden besteld.

Is uitreiken van de Heilige Communie met een doorzichtige handschoen mogelijk als alternatief voor de pincet? Er is gekozen voor het eucharistisch pincet of een speciaal schepje omdat dit bestaande, liturgisch passende alternatieven zijn. Dat is de doorzichtige handschoen niet.

Mogen meerdere personen Heilige Communie uitreiken? Ja, mits aan alle vereisten van het protocol met betrekking tot de uitreiking van de Heilige Communie voldaan wordt.

Hoe moet een gelovige na ontvangst van de hostie met zijn eigen corporale omgaan? De gelovige moet er op toezien dat hij of zij zorgvuldig met de hostie omgaat en er geen kruimels op de corporale (bijvoorbeeld een schone witte zakdoek) achterblijven. Hoewel het niet te verwachten is dat een kruimel van de Heilige Hostie op de corporale achterblijft, heeft de communicant als hij of zij een stukje van de Heilige Hostie waarneemt, de plicht dat eerbiedig te nuttigen. Aanbevolen wordt om de corporale na gebruik zorgvuldig te wassen.

Zou het niet goed zijn om een mondkapje verplicht te stellen bij het vieren van de mis? In overleg met deskundigen op het gebied van besmetting met het virus is besloten om een schepje of eucharistisch pincet en een hoestscherm te gebruiken bij het uitreiken van de hostie. De aanwezigen houden verder steeds anderhalve meter afstand en daarom is een mondkapje niet nodig.

Het protocol lijkt alleen over eucharistievieringen te gaan. Hoe zit het met woord- en communievieringen? U wordt aangeraden hierover contact op te nemen met uw bisdom. Bij alle vieringen, dus ook bij eventuele woord- en communievieringen, geldt het protocol.

Zijn openluchtvieringen mogelijk (na 1 juli)? Hiervoor is niet één landelijk geldend antwoord te geven. Hiervoor gelden nadere gemeentelijke en regionale noodverordeningen. U wordt aangeraden hiervoor uw lokaal geldende regelingen te raadplegen.

Mag de kinderwoorddienst als een aparte viering worden beschouwd? Wanneer de kinderen deels bij de mis zijn, tellen ze mee in het maximale aantal van dertig aanwezigen (exclusief bedienaren), of na 1 juli honderd aanwezigen (exclusief bedienaren). Het kan een optie zijn om de kinderen apart te ontvangen in een eigen ruimte en dan gelden daarvoor de regels die de overheid stelt aan activiteiten voor kinderen.

Waarom moeten Eerste Heilige Communievieringen worden uitgesteld als aan de overige regels uit het protocol wordt voldaan? Eerste Heilige Communievieringen in groepsverband kunnen niet plaatsvinden, omdat al snel meer dan 30 mensen (ouders, opa's, oma's broertjes, zusjes enzovoorts) aanwezig zullen zijn. Eerste Heilige Communievieringen met enkele eerste communicanten kunnen wel plaatsvinden mits men verder binnen alle normen van het protocol blijft. Men kan overwegen om na 1 juli successievelijk op meerdere zondagen in de geloofsgemeenschap twee of drie communicanten uit te nodigen om hun eerste Heilige Communie te ontvangen.

Is het gezien de overheidsmaatregelen voor zangers wel veilig dat er een cantor toegestaan is in bij de viering? Inmiddels wordt door veiligheidsexperts aangenomen dat samenzang een verhoogd risico op verspreiding van het coronavirus geeft. Om die reden kan volgens het protocol geen volkszang en koorzang plaatsvinden. Op dit moment vindt over de risico's van zingen nader onderzoek door de overheid plaats. De ene cantor die tijdens de viering op afstand van tenminste zes meter van anderen enkele vaste gezangen voor zijn rekening neemt, past op dit moment binnen de maatregelen van de overheid. Als echter de bevindingen uit genoemd onderzoek hiertoe aanleiding geven worden de richtlijnen met betrekking tot zang door een cantor vanzelfsprekend aangepast en aan de parochies medegedeeld.

Dient na iedere viering de kerk 'gelucht' te worden? Of geldt dat alleen als er twee vieringen op één dag zijn (ochtend en middag)? Ventileren is van groot belang zowel voor, tijdens en na de

viering. Aangeraden wordt om te zorgen voor zoveel mogelijk frisse lucht. Deuren en ramen moeten zoveel mogelijk worden geopend om een zo groot mogelijke ventilatie te krijgen.

Aan welke criteria moet een hoestscherm voldoen, is een facemask / gezichtsbeschermer / spathelm ook een hoestscherm? Het gebruik van een hoestscherm geeft zichtbare veiligheid en laat toe dat de liturgische dialoog wordt gesproken in nabijheid. Een hoestscherm moet tegelijk zowel bedienaar als gelovige royaal bescherming bieden. Een facemask en dergelijke gelden niet als hoestscherm.

Waarom mag bij een uitvaart de kist niet besprenkeld worden met vers wijwater dat nergens voor wordt gebruikt? Omdat in het kerkgebouw wijwater toch een risico van besmetting meebrengt, mocht het virus al in de lucht aanwezig zijn. In de openlucht is vermenging van wijwater met eventueel in de lucht aanwezig virus veel geringer.

Is het reserveren verplicht, ook als er meer dan voldoende plaats in de kerk is? Ja, er mogen maximaal dertig mensen bij de viering aanwezig zijn (exclusief bedienaren).

Moeten namen geregistreerd worden bij reservering voor mogelijk later contactonderzoek? Nee, de registratie is niet bedoeld voor eventueel contactonderzoek, maar om zicht en controle te houden op het maximum aantal aanwezigen en om een rechtvaardige verdeling van de plaatsen te garanderen.

Wanneer het weer mogelijk is om de Eucharistie te vieren en de Heilige Communie te ontvangen, kan dan worden gestopt met de openstelling van de kerk ten behoeve van eucharistische aanbidding? Het verdient aanbeveling om de openstelling van de kerk en de eucharistische aanbidding voort te zetten om ook buiten de Heilige Mis de verrezen Heer centraal te stellen en uit te nodigen tot gebed.

Nawoord: De bisschoppen willen de parochies en instellingen in hun dioceses zo goed mogelijk van dienst zijn met de beschikbare protocollen en ook deze vragenlijst. Deze vraag/antwoordlijst is mogelijk nog niet compleet en kan indien nodig worden aangevuld. Wanneer u een vraag hebt, lees dan eerst nog eens het protocol om te zien of het antwoord daar toch al niet in staat. De parochies kunnen in specifieke gevallen zelf beoordelen wat nodig en wijs is en voor sommige situaties zijn eerder ook al richtlijnen gegeven via het eigen bisdom. Komt u er in uw parochie echt niet uit, stel uw vraag dan eerst in het eigen bisdom. Daar helpt men u graag verder.